

Elektriskās un elektroniskās iekārtas

Publicēts: 22.04.2021.

Projekts "Valsts informācijas sistēmas "Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrs" funkcionalitātes pilnveidošana"

Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija sadarbībā ar Valsts vides dienestu (VVD) ir veiksmīgi īstenojuši LVAFA projektu "[Valsts informācijas sistēmas "Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrs" funkcionalitātes pilnveidošana](#)".

Projekta ietvaros tika:

Izstrādāti un ieviesti IT risinājumi Valsts informācijas sistēmas "Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrs" funkcionalitātes uzlabošanai;

Sagatavoti informatīvie materiāli uzņēmumiem:

- "Ceļa karte" elektrisko un elektronisko iekārtu ražotājiem par veicamajām darbībām ražotāja atbildības īstenošanā;
- Rokasgrāmata par elektrisko un elektronisko iekārtu identificēšanu atbilstoši vides normatīvajiem aktiem;

Izveidota mājas lapa <https://e-atkritumi.lv/>

Elektriskās un elektroniskās iekārtas

Elektriskās un elektroniskās iekārtas pieder pie videi kaitīgo preču grupas. Kāpēc un kad tās kļūst videi kaitīgas preces?

Elektriskās un elektroniskās iekārtas ir tādas iekārtas, ko darbina ar elektriskos strāvu vai elektromagnētisko lauku, un iekārtas, elektriskās strāvas un elektromagnētiskā lauka ģenerēšanai, piegādei un mērīšanai, kas konstruētas izmantošanai ar spriegumu, kurš nepārsniedz 1000 voltus maiņstrāvai un 1500 voltus līdzstrāvai (Atkritumu apsaimniekošanas likums).

Elektriskie un elektroniskie aparāti, piemēram, televizors, dators, ledusskapis, radioaparāts, elektriskās bērnu rotaļlietas, fotofilmiņas, baterijas, kompaktdisku atskaņotājs un vēl garš saraksts ar tamlīdzīgiem priekšmetiem satur virkni bīstamu vielu: tādus metālus kā svīnu, kadmiju, dzīvsudrabu u.c. Izmetot šos priekšmetus kopā ar sadzīves atkritumiem vai izmetot, kur pagadās, dažādu ārējo vides faktoru iedarbības rezultātā, metālu savienojumi var sākt sadalīties un kaitīgās vielas var nonākt augsnē, gruntsūdeņos un vēlāk – cilvēka organismā radot patoloģiskas izmaiņas atsevišķu orgānu darbībā, izraisot ļaundabīgos audzējumus un dažādas mutācijas, kas var ietekmēt nākamās paaudzes.

Vienas no kaitīgām vielām ir arī freoni, kurus ļoti plaši izmantoja ledusskapjos un saldētāj iekārtās kā augstuma aģentu. Nonākot brīvā dabā freoni noārda ozona slāni, kas zemi pasargā no saules ultravioletā starojuma. 1995.gada maijā Latvijas ratificēja 1985.gada 22.marta Vīnes konvenciju „Par ozona slāņa aizsardzību”, kā arī šīs konvencijas 1987.gada 16.septembra Monreālas protokolu „Par ozona slāni noārdošajām vielām”, kas nosaka termiņus, kādos jāsamazina un jāpārtrauc ozona slāni noārdošo vielu (OSNV) ražošana, patēriņš, imports un eksports, kā arī termiņus, kādos jāveic šo vielu izņemšana no saimnieciskās aprites. Pašlaik ozona slāņa noārdīšanās vairs neprogresē, tomēr ozona slānis turpina noārdīties, jo pārsvarā visām šīm kaitīgajām vielām ir ļoti

lēns noārdīšanās process – dažām pat 70 gadi. To, protams, turpina veicināt arī tas, ka ne visas ozonam kaitīgās vielas ir izņemtas no aprites – pašlaik plānots, ka tas varētu notikt līdz 2025.gadam, lai gan laika grafiki protokola ietvaros var arī mainīties. Zinātnieki prognozē, ka ozona atveseļošanās process varētu sākties ap 2059 gadu. Tāpēc ir ļoti svarīgi, lai nenotiktu OSNV izplūde atmosfērā, elektriskās iekārtas neizmest kur pagadās, bet nodot pārstrādei.

Atbrīvojoties no elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem var tos nogādājot uz tuvāko pieņemšanas punktu, vai, ja Jūs iegādājaties jaunu iekārtu, tad saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu - Komersantam, kas piegādā jaunas mājsaimniecības elektriskās vai elektroniskās iekārtas tieši to lietotājam, jānodrošina mājsaimniecības elektrisko vai elektronisko iekārtu atkritumu pieņemšana, neprasot par to samaksu, ja attiecīgā iekārta ir līdzīga tipa un veikusi tādas pašas funkcijas kā piegādātā iekārta.

[Informācija par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanu 2007. un 2008.gadā](#)

Kur likt?

Bīstamo atkritumu organizācija www.bao.lv

SIA „Zaļā Nafta V” www.zalanafta-v.lv

www.emp.lv

SIA „Kuusakoski” www.kuusakoski.lv

SIA „Latvijas Elektrotehnikas Apsaimniekošana” www.3e.lv

www.grom.lv

AS „Latvijas Zaļais Punkts” www.zalais.lv

SIA „Zaļā josta” www.zalajosta.lv

SIA „Zaļais Centrs” www.zc.lv

AS „Latvijas Zaļais elektrons” www.lze.lv

SIA "AL METALS" www.almetals.lv

SIA "BARKS M" www.barksm.lv

Sia "Dīlers" www.dilers.lv

SIA "L&T" www.l-t.lv

Sia "ALU Metals" www.alumetals.lv

Sia "DĪLERS METĀLS" www.dilersmetals.lv

SIA "ZAAO Systems" www.recycling.lv

SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” www.zaao.lv

<https://www.varam.gov.lv/lv/elektriskas-un-elektroniskas-iekartas>